

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
харчових технологій**

**81 Міжнародна
наукова конференція
молодих учених,
аспірантів і студентів**

**"Наукові здобутки молоді -
вирішенню проблем харчування
людства у ХХІ столітті"**

23-24 квітня 2015 р.

Частина 4

Київ НУХТ 2015

Матеріали 81 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів “Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті”, 23–24 квітня 2015 р. – К.: НУХТ, 2015 р. – Ч.4. – 470 с.

Видання містить програму і матеріали 81 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів.

Розглянуто проблеми удосконалення існуючих та створення нових енерго- та ресурсоощадних технологій для виробництва харчових продуктів на основі сучасних фізико-хімічних методів, використання нетрадиційної сировини, новітнього технологічного та енергозберігаючого обладнання, підвищення ефективності діяльності підприємств, а також результати науково-дослідних робіт студентів з метою підвищення якості підготовки майбутніх фахівців харчової промисловості.

Розраховано на молодих науковців і дослідників, які займаються означеними проблемами у харчовій промисловості.

Рекомендовано вченою радою НУХТ
Протокол № 9 від «26» березня 2015 р.

Науковий комітет

Голова:

Анатолій Українець, д.т.н., проф., Україна

Заступники голови:

Тетяна Мостенська, д.е.н., проф., Україна

Володимир Зав'ялов, д.т.н., проф., Україна

Александр Мамцев, д.б.н., проф., Росія

Анатолій Ладанюк, д.т.н., проф., Україна

Анатолій Сайганов, д.е.н., проф., Беларусь

Анатолій Заїнчковський, д.е.н., проф., Україна

Анна Грищенко, к.т.н., доц., Україна

Анджей Ковальські, д-р, проф, Польща

Валерій Мирончук, д.т.н., проф., Україна

Влад Вінату, Румунія

Владімір Поздняков, к.т.н., доц., Беларусь

Віктор Доценко, д.т.н., проф., Україна

Володимир Ковбаса, д.т.н., проф., Україна

Галина Поліщук, д.т.н, доцент, Україна

Галина Сімахіна, д.т.н., проф., Україна

Галина Чередніченко, к.пед.н., доц., Україна

Думітру Мнеріе, д-р, проф., Румунія

Денис Яшин, к.т.н., доц., Росія

Євген Штефан, д.т.н., проф., Україна

Єлизавета Костенко, д.хім.н., проф., Україна

Ігор Ельперін, к.т.н., проф., Україна

Ігор Кірік, к.т.н., доц., Беларусь

Гнґрід Бауман, д-р, проф., Хорватія

Інґріда Грієсієне, Литва

Карел Маґер, Німеччина

Крістіна Попович, к.т.н., доц., Молдова

Марк Шамцян, к.б.н., доц., Росія

Михайло Арич, Україна

Надія Левицька, д.і.н, проф., Україна

Нусрат Курбанов, к.т.н., доц., Азербайджан

Олександр Серьогін, д.т.н., проф., Україна

Олексій Губеня, к.т.н., доц., Україна

Олена Сологуб, д.е.н., проф., Україна

Ольга Петухова, д.е.н., проф., Україна

Паскаль Дупьо, д-р, проф., Франція

Петро Шиян, д.т.н., проф., Україна

Світлана Гуткевич, д.е.н., проф., Україна

Сергій Валюта, д.т.н., проф., Україна

Сергій Василенко, д.т.н., проф., Україна

Станка Дамянова, д-р, доц., Болгарія

Стефанов Стефан, д-р, проф., Болгарія

Тамара Говорушко, д.е.н., проф., Україна

Тетяна Пирог, д.б.н., проф., Україна

Томаш Бернат, д-р, проф, Польща

Хуб Лелівелд, Нідерланди

Цветан Янакієв, Болгарія

Зміст

4. Українознавство	6
24.1 Історія України	6
24.2 Культурологія	24
24.3 Українська мова	39
25. Філософія і соціально-політичні науки	56
25.1 Соціологія	56
25.2 Філософія	133
25.3 Правознавство	224
26. Іноземні мови	257
26.1 Англійська мова професійного спрямування	257
26.2 Ділова англійська мова та міжнародна комунікація	330
26.3 Німецька мова	426
26.5 Французька мова	460

42. Геополітична складова процесу розпаду СРСР

Марія Максименко, Вадим Жук

Національний університет харчових технологій

Вступ. Розпад СРСР - важлива геополітична подія ХХ століття, яка різко змінила напрямок світової історії. Передумовою цього процесу була кульмінація розвитку холодної війни, що припадає на період перебування при владі президента США Р. Рейгана (1981-1989 рр.). Адміністрація Рейгана завдала удару по «больових точках» Радянського Союзу, таким як економічні проблеми, величезна за розмірами і витратам військова машина, етнічна неоднорідність країни, розширений бюрократичний апарат. У керівництво державою були впроваджені агенти впливу на всіх рівнях, що сформували згодом «п'яту колону». У військово-політичній сфері США вдалося максимально втягнути СРСР у гонку озброєнь, а на внутрішньодержавному рівні спровокувати міжнаціональні конфлікти.

Результати. Відразу після вступу на посаду президент Рейган висунув стратегію національної безпеки, засновану на економічній, військово-політичній та ідеологічній складових, регламентованих секретними директивами Ради національної безпеки США. Економічна складова була спрямована на підрив фінансово-господарської могутності Радянського Союзу. Торгово-економічні, фінансові та технологічні санкції США проти СРСР тільки протягом 1980-х рр. наносили країні збитків у розмірі 150-200 млрд. доларів щорічно. За десятиліття збиток склав близько 1,5 трлн доларів, тобто майже в 2,5 рази більше, ніж наслідки Великої Вітчизняної війни в матеріальному еквіваленті. За словами С. Телбота, США витратили на розвал СРСР 3-4 трлн доларів.

Вашингтон проводив цілеспрямовану політику щодо різкого скорочення надходжень твердої валюти в СРСР за допомогою таємних операцій щодо зниження

цін на нафту (у тісній співпраці з Саудівською Аравією), а також скороченню поставок радянського природного газу на Захід. Це негативно позначилося на економічному становищі СРСР, поліпшивши економічні показники в США. Так, у листопаді 1985 р. ціна на нафту становила 30 доларів за барель, а вже в квітні цього року - лише 12 доларів. США також вдалося заблокувати проект будівництва другої гілки газопроводу, який дозволяв продавати газ із Сибіру до Європи.

Ключовим елементом військово-політичної складової була програма «Стратегічна оборонна ініціатива», яка викликала колосальні економічні витрати з боку СРСР на удосконалення протиракетної оборони і ядерних сил. Вона була розроблена стратегами в Вашингтоні з метою втягування СРСР у гонку озброєнь. За оцінками Міжнародного інституту стратегічних досліджень в Лондоні, військові витрати СРСР наприкінці 1980-х рр. оцінювалися в обсязі 17,6 відсотків від ВВП. США витратили на військові цілі 9471 млрд. доларів (5,6 відсотка ВВП). Гонка озброєнь призвела до деформування всієї економіки СРСР, в якій частка військово-промислового комплексу становила до 80 відсотків від загального рівня промислового виробництва. Гіпертрофований розвиток військової складової економічного розвитку країни сприяв посиленню до кінця 1970-х рр. загальної економічної відсталості СРСР. В рамках військово-політичної складової США також здійснювали підтримку дисидентських рухів у Східній Європі, «п'ятої колони» всередині СРСР і повстанців у державах, що розвивалися, режими яких були встановлені за підтримки СРСР, наприклад, в Нікарагуа, Афганістані, Анголі та ін. Вашингтон надавав значну військову і фінансову допомогу моджахедам в Афганістані і здійснював для них поставки озброєнь.

Висновки. Ідеологічна складова включала найпотужнішу інформаційно-психологічну війну, роботу з дисидентами та лідерами СРСР, підтримку «п'ятої колони» і повну дискредитацію КПРС як державної основи Радянського Союзу. Радянські ЗМІ перебували під впливом прозахідних угруповань, за допомогою яких велася дискредитація радянської системи і масована обробка громадської думки під гаслом «гласності». Це зіграло свою роль у зростанні невдоволення населення і прискоренні процесів дезінтеграції в Радянському Союзі і в країнах соціалістичної співдружності.

Література

1. *Боффа Дж.* История Советского Союза. - М.: Международные отношения, 2004.
2. *Дерлугьян Г. М.* Крушение советской системы и его потенциальные следствия: банкротство, сегментация, вырождение. - Полис. Политические исследования. - 2000. - № 2, 3.